

Retouradres: Postbus 70014, 3000 KS Rotterdam

Geachte raad,

Ten aanzien van de inkoop en subsidiering van de specialistische jeugdhulp, werken de 15 Rijnmondgemeenten samen in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). Vanuit de GRJR is de gezamenlijke inkoop van specialistische jeugdhulp vormgegeven. Deze jeugdhulp omvat de uitvoering van gesloten jeugdhulp, crisiszorg, pleegzorg, residentiële, intramurale zorg en/of specialistische zorg voor jeugdigen.

Bijgaand ontvangt u de voorlopige jaarstukken 2018, de gewijzigde begroting 2019 en de ontwerpbegroting 2020 van deze gemeenschappelijke regeling. Deze brief en de bijlagen dienen als kaderbrief voor 2019. In deze brief gaan we ook in op de ontwikkelingen rondom transformatie en kostenbeheersing. Wij nodigen u uit om uw zienswijzen hierop aan ons door te geven, opdat deze kunnen worden betrokken in de definitieve besluitvorming door het AB Jeugdhulp op 4 juli 2019.

Elke dag zetten talloze professionals en vrijwilligers in de 15 gemeenten in onze regio zich in om jeugdigen en gezinnen te ondersteunen om hen zo gewoon mogelijk, gezond en veilig te laten opgroeien. Sinds de decentralisatie in 2015 zijn de gemeenten als meest nabije overheid er in geslaagd meer hulp dichtbij jeugdigen en gezinnen in de eigen omgeving te organiseren. Gemeenten en jeugdhulpaanbieders zetten zich ook in voor transformatie en inhoudelijke vernieuwing van de zorg. Tegelijkertijd blijft voor sommige jeugdigen specialistische hulp noodzakelijk. De afgelopen periode hebben we hier nog geen afname in gezien in het aantal jeugdigen dat ondersteuning ontvangt. Uit een benchmarkonderzoek van april 2019 binnen 26 gemeenten, in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)¹, blijkt dat het aantal jeugdigen dat hulp krijgt is toegenomen. Ook de kosten van de jeugdhulp per unieke jeugdige blijken gestegen. Dit terwijl de budgetten die aan gemeenten door het Rijk beschikbaar worden gesteld wel fors zijn afgenomen, 15% over de jaren 2015, 2016 en 2017. Uiteraard kan dit algemene beeld van een stijgend zorggebruik en wringende budgetten per afzonderlijke gemeente variëren.

Het Algemeen Bestuur van de GRJR heeft minister De Jonge van het ministerie van VWS in brieven van 26 september 2018 en 25 januari jl. aandacht gevraagd voor deze grote knelpunten. Het dagelijks bestuur heeft op 15 april jl. de minister tevens gesproken om duidelijk te maken dat zonder aanvullende bijdragen van het Rijk, gemeenten in financiële zin vastlopen. De minister heeft aangegeven de problemen serieus te nemen en de komende periode, nog voor de meicirculaire, gemeenten te laten weten op welke wijze hij de gemeenten tegemoet kan te treden ten aanzien van de rijksbegroting van 2020. Mocht hier op korte

¹ Benchmarkanalyse uitgaven jeugdhulp in 26 gemeenten – Significant, in opdracht van het ministerie VWS, april 2019

Blad: 2/6
omschrijvings kenmerk:
datum: 25 april 2019

termijn meer bekend over worden, dan zullen we u er – in aanvulling op eventuele berichtgeving vanuit de VNG – natuurlijk nader over informeren.

Jaarstukken 2018

Met ingang van 1 januari 2018 is de GRJR overgestapt naar resultaatgerichte financiering van de inkoop van jeugdhulp. Dit betekent dat jeugdhulp niet langer afgerekend wordt op basis van de inzet van producten, maar op basis van het te bereiken resultaat. Het te bereiken resultaat wordt vertaald in een (zorg)arrangement met percelen².

De doelstelling van het gemeenschappelijke inkoopbeleid en de in 2018 verrichte activiteiten en geleverde prestaties zijn in de jaarstukken per programma weergegeven. De financiële weerslag hiervan is terug te vinden in de (programma) jaarrekening.

Er is sprake van een fors tekort over 2018 van 19,3 miljoen. Er zijn verschillende oorzaken voor het tekort.

- Meer jeugdigen hebben hulp gekregen. Het aantal cliënten dat zorgcontinuïteit ontving en de daarmee samenhangende kosten komen veel hoger uit dan vooraf begroot.
- De gemiddelde kosten van de hulp per jeugdige is gestegen.
- Het bereiken van budgetplafonds, zoals op perceel B "Opname en Behandeling". Door gebruikmaking van discretionaire toekenningen (toekenningen boven plafond) hebben de afzonderlijke gemeenten per individuele cliënt akkoord gegeven voor de inzet van hulp en het overstijgen van het budget. Dit heeft extra kosten tot gevolg.
- Door knelpunten in de door- en uitstroom in met name percelen B "Opname en behandeling" en C "Langdurig verblijf" zijn er gedurende 2018 meer crisisplaatsingen geweest met daarmee samenhangende hogere kosten.
- Er is een tekort op de uitgaven voor hoogspecialistische landelijk ingekochte zorg in de zogenaamde door de VNG afgesloten Landelijk Transitie Arrangement-contracten (LTA's). De verwijzingen naar deze vorm van zorg komen met name van (medisch) specialistische behandelaren.
- Sinds de decentralisaties is er sprake van een dalende begroting, 15% over de jaren 2015, 2016 en 2017, als gevolg van een dalende bijdrage vanuit de Rijksoverheid.

Voor alle GRJR-contracten geldt dat budgetplafonds niet overschreden mogen worden. Zorgaanbieders krijgen eventuele overschrijding niet vergoed. Hiermee wordt rekening gehouden in de afrekening 2018. Met uitzondering van de overschrijding waar gemeenten middels de discretionaire bevoegdheid akkoord voor hebben gegeven, zoals op perceel B "Opname en Behandeling".

Voor de kosten voor zorgcontinuïteit, bij de overgang naar resultaatbekostiging begin 2018, en voor de percelen A "Pleegzorg" en D "Daghulp", gelden overigens geen plafonds.

Wijzigingsvoorstel begroting 2019

In december 2018 is door het AB Jeugdhulp besloten tot ophoging van de begroting 2019 met de volgende bedragen:

- € 3.617.642 i.v.m. uitkering transformatiefonds (incidenteel), de verlengde pleegzorg (structureel) en de beperkte verhoging van de bijdrage van de accountant (structureel). Hier staan rijksmiddelen tegenover en zijn dus budgettaire neutrale kosten.
- € 2.250.000 incidentele verhoging subsidiebudget Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR)/William Schrikkerstichting (WSS). Vooruitlopend op de resultaten van een kostprijsonderzoek zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor 2018 om de

² De ingekochte zorg is ingedeeld in percelen A t/m F: A. Pleeghulp, B. Opname en behandeling, C. Langdurig verblijf, D. Daghulp, E. Ambulante Hulp en F. Crisis.

Blad: 3/6
ns kenmerk:
atum: 25 april 2019

continuïteit van dienstverlening door JBRR/WSS te waarborgen. Het kostprijsonderzoek moet leiden tot gedragen kosten voor producten en diensten in 2020.

- € 3.653.662 incidentele verhoging subsidiebudget VTRR (Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond), i.v.m. extra taken door wijzigingen in de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en de radarfunctie, en een verbeterplan met maatregelen t.a.v. de wachttijden bij VTRR. De regiogemeenten en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd monitoren de resultaten.

Bovenstaand besluit is op 18 april 2019 door het AB Jeugdhulp herbevestigd. U treft het aan in de bijlagen.

In het voorjaar van 2019 zijn knelpunten in de levering aan zorg voor jeugdigen zichtbaar geworden. Zo bleken binnen de percelen B "Opname en behandeling", C "Langdurig Verblijf" en E ambulante hulpverlening enkele zorgaanbieders al hun budgetplafond te hebben bereikt en wordt hulp aan jeugdigen discretionair toegekend. Instroom in perceel B "Opname en behandeling" en doorstroom naar C "Langdurig verblijf" stagneert door het niet (op korte termijn) voorhanden hebben van geschikte verblijfplekken. Hierdoor ziet de GRJR dat het aantal crisisplaatsingen toeneemt. Om te zorgen dat jeugdigen en de gezinnen de ondersteuning krijgen die nodig is, is het belangrijk nu ruimte te scheppen en de keten aan te vullen met meer verblijfsplekken voor langere termijn en tijdelijk de opnameruimte te vergroten. Naast deze verruimingen worden begrotingsposten opgehoogd, waar in 2018 een groot tekort op bleek (perceel D "Daghulp" en LTA).

Aangezien tevens uit het rekeningresultaat blijkt dat er meer kinderen hulp hebben gekregen, de productie en daarmee de kosten jeugdhulp hoger zijn dan begroot, is in het AB van 18 april 2019 besloten om de bedragen voor zorg in natura (ZIN) voor het jaar 2019 aanvullend op te hogen met een bedrag van € 12.150.000,-."

Het bedrag waarmee is opgehoogd is een voorzichtige inschatting van wat nodig en onvermijdelijk lijkt te zijn. De meer structurele effecten van deze maatregelen moeten nog in kaart gebracht worden (zie de getroffen beheersmaatregelen op pagina 4 en 5 van deze brief), daarom is de ophoging voor 2019 vooralsnog incidenteel. Dit past in het beleid van realistisch begroten. Waar de afgelopen jaren uitgegaan is van het beschikbare rijksbudget als kader van de begroting, heeft het AB gelet op bovenstaande argumenten ervoor gekozen nu de begroting aan te passen.

Begroting 2020

Het AB heeft lang met elkaar gesproken over de begroting 2020 waarbij is afgewogen welke besluiten nu genomen moeten worden in het licht van de jaarrekening 2018, de wijzigingen in de begroting 2019 en de wens tot realistisch begroten. Tegelijkertijd speelt er een aantal ontwikkelingen die van belang zijn voor de vraag naar welk budget voor 2020 noodzakelijk is. In november 2018 zijn door het Rijk aan de jeugdhulpregio's in Nederland middelen beschikbaar gesteld voor de transformatie. In dit kader hebben ook de GRJR-gemeenten een toekenning van 3 jaren à elk 2,7 mln. ontvangen. Dit kan worden ingezet om de transformatie in zorg te realiseren, zoals het voorkomen van zwaardere zorg door het verstevigen van de toegang (de lokale teams), en het oplossen van knelpunten in de keten zoals de verbinding van de lokale teams met jeugdbescherming en Veilig Thuis.

Blad: 4/6
ns kenmerk:
atum: 25 april 2019

Daarnaast heeft de GRJR in 2018 beheersmaatregelen geformuleerd om te komen tot meer grip op de financiën voor de specialistische jeugdhulp, JBRR en VTRR. In dit kader lopen diverse onderzoeken, zoals kostprijsonderzoek VTRR en JBRR, tariefonderzoek onder zorgaanbieders en Grip op Kosten-onderzoek.

Het effect van de beheersmaatregelen en transformatiemiddelen is nog niet vast te stellen. Bovendien zitten er mogelijk tijdelijke effecten in de jaarrekening 2018, zoals de kosten van het hogere aantal cliënten dat in de eerste helft van 2018 op basis van zorgcontinuïteit is ingestroomd. Deze effecten laten zich dan ook nog niet vertalen in de begroting 2020.

Daarnaast is in de ontwikkeling van de kosten voor jeugdhulp, afgezet tegen het door het rijk beschikbaar gestelde budget, een steeds groter wordend hiaat zichtbaar. Hier is de regio Rijnmond niet uniek in. Deze problematiek doet zich landelijk voor en is reeds aangekaart bij de minister en de Tweede Kamer. De verwachting is dat de komende maanden duidelijkheid zal ontstaan over het meerjarige financiële kader van het Rijk. Het financiële beeld van 2018 is dan ook nog niet volledig doorvertaald naar de ontwerpbegroting 2020 – 2023.

Voor het vierde jaar op rij wordt de begrotingspost voor de hoogspecialistische jeugdhulp van de Landelijke Transitie Arrangementen (LTA) overschreden. Alhoewel de overschrijding daalt is er ook in 2018 weer sprake van een tekort op de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesloten LTA-contracten van € 5,5 mln.

Op 18 april heeft het AB besloten om dit budget structureel met € 6.000.000,- op te hogen. Daarnaast is rekening gehouden met een voorlopig beperkte loon- en prijsontwikkeling. Het Dagelijks Bestuur zal daarnaast met de jeugdhulpregio's bij het Rijk aandacht vragen voor de oplopende kosten binnen de LTA's.

Beheersmaatregelen en transformatie

Alle deelnemende gemeenten (recent nog verwoord via een brief door gemeente Krimpen aan den IJssel) hechten aan transformatie en beheersmaatregelen om zo meer grip te krijgen op de zorgkosten. De GRJR heeft een evenwichtige begroting nodig. Het beschikken over de juiste informatie over de omvang van het zorggebruik, is daarbij essentieel. De GR-gemeenten hebben zich in het AB van 18 april jl. uitgesproken te willen komen tot een gezamenlijke inzet op meer inzicht en sturing. Op een aantal manieren wordt nu gewerkt aan het verbeteren van tijdig inzicht in het zorggebruik en sturings- en beheersmaatregelen.

Informatie zorgtoewijzingen

Informatie over het aantal zorgtoewijzingen, de daaraan gekoppelde bedragen en het daadwerkelijke gebruik van deze zorg (het zogeheten verzilveringspercentage) is van groot belang om te komen tot betere prognoses van het zorggebruik. Tijdige informatie hierover maakt het mogelijk bij te sturen waar nodig. De GRJR zal daarom dit jaar nog meer op de juistheid en volledigheid van de cliëntadministratie van zorgaanbieders toetsen. Dit gebeurt door de lijsten van zorgaanbieders periodiek te vergelijken met de bij gemeenten bekende cliënten. Jeugdigen worden immers niet alleen via de gemeentelijke lokale wijkteams toegeleid naar zorg, maar ook via medisch specialisten en gecertificeerde instellingen (jeugdbescherming).

De GRJR werkt daarom aan een informatietool waarin deze informatie sneller verwerkt kan worden. De verwachting is dat deze informatietool in de tweede helft van 2019 beschikbaar is.

Blad: 5/6
ns kenmerk:
atum: 25 april 2019

Onderzoek "Grip op kosten"

Om een betere beheersing te krijgen van de huidige en toekomstige kosten, zijn verschillende onderzoeken en trajecten gestart waarin beïnvloedingmogelijkheden ("knoppen om aan te draaien") worden geïnventariseerd en mogelijkheden om te transformeren. Een belangrijk onderzoek in dit kader is het traject "Grip op de kosten". Naast maatregelen in de specialistische jeugdhulp, kijken de gemeenten in deze aanpak vooral naar de sturingsmogelijkheden in de toeleiding, de afschaling, de lokale initiatieven en de aansluiting met aanpalende beleidsvelden (bijv. aansluiting onderwijs/jeugdhulp).

Onderzoek naar tarieven

Daarnaast worden er in 2019 onderzoeken afgerond naar reële kostprijzen en tarieven voor Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond/William Schrikker Stichting en Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond. Dit onderzoek zal leiden tot gedragen tarieven voor producten en diensten. Eveneens loopt er een tarief- en herijkingsonderzoek naar de in 2018 ingevoerde resultaatgerichte arrangementen. Als de uitkomsten van het onderzoek hiertoe aanleiding geven, kan dit leiden tot aanpassingen van tarieven.

Eventuele wijziging begroting in najaar

De verwachting is dat er in de zomer van 2019 meer duidelijkheid komt over kostenbeheersingsmogelijkheden vanuit de verschillende trajecten. Op basis daarvan kan in het najaar besloten worden of dit ook tot aanpassing van de begroting moet leiden. Bovendien kan daarin dan de uitkomst van de Meicirculaire worden meegenomen, waarin moet blijken welke bedragen er vanuit het Rijk voor de komende jaren beschikbaar komen.

Contractmanagement

Vanuit het contractmanagement vindt strakke aansturing plaats richting zorgaanbieders. Waar nodig worden stevige gesprekken gevoerd en zullen zo nodig maatregelen aan de contractpartijen worden opgelegd, zoals bij het niet tijdig declareren van zorg. Escalatie vindt waar nodig plaats tot op wethoudersniveau, bijvoorbeeld als aanbieders de facturatie en administratie niet op orde hebben. Aansturing gebeurt individueel richting aanbieders in de accountgesprekken. Gemeenschappelijk sturing per perceel vindt plaats aan de zogeheten zorglandschapstafels. Zorgaanbieders aan deze overlegtafels zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het leveren van goede zorg binnen het perceel.

Evaluatie inkoop

De contracten van de door de GRJR in 2017 ingekochte hulp, lopen af op 31 december 2020. Daarna kunnen ze nog tweemaal voor één jaar verlengd worden. De komende maanden zal worden bekeken in hoeverre het wenselijk en haalbaar is om (deels) opnieuw in te kopen, dan wel tot contractverlenging over te gaan.

Bij de evaluatie van de inkoop wordt tevens gezien hoe we waar nodig tot aanscherping in contracten kunnen komen.

Blad: 6/6

ns kenmerk:

atum: 25 april 2019

Vlaktaksmodel

Tussen de samenwerkende gemeenten is bij de start van de GRJR afgesproken te werken met een vereveningssysteem die enerzijds de schommelingen gedurende het jaar opvangt, maar anderzijds wel gemeenten afrekent op het werkelijke zorggebruik. Het gekozen vereveningsmodel wordt het vlaktaksmodel genoemd en helpt om risico's te spreiden over de jaren. Elke gemeente betaalt uiteindelijk voor de zorg die aan de eigen jeugdigen is verleend, echter de spreiding over meerdere jaren betekent dat (financiële) ontwikkelingen vertraagd hun effect hebben op de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage. Besloten is om deze methodiek de komende periode te evalueren. Voor de zomer van 2019 zullen enkele scenario's uitgewerkt worden en eventuele gevolgen in kaart worden gebracht, zodat in het najaar 2019 keuzes gemaakt kunnen worden.

Indienen zienswijzen

Conform de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) willen wij u vragen uiterlijk 25 juni 2019 uw eventuele zienswijze met betrekking tot de wijzigingsvoorstellen begroting 2019 en de ontwerp-begroting 2020 aan het Dagelijks Bestuur van de GRJR kenbaar te maken, zodat het Algemeen Bestuur uw zienswijze kan betrekken bij de vaststelling van de begroting op 4 juli 2019.

Uw zienswijze kunt u per post en/of per mail indienen via:

Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond
T.a.v. mevrouw C. Baljeu
Postbus 70014
3000 KS Rotterdam
jeugdhulprijnmond@rotterdam.nl

Wij nemen aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,
namens het Algemeen Bestuur van de GRJR,

J. Bokhove
Voorzitter

dr. O. de Zwart, MPH
Secretaris